

Frösundagården / Frösundatalo

- LÄHTÖ- ja LOPPUPISTE

Tämä on pitäjän entinen koulu, joka nykyään toimii seurakuntakotina ja pyhiinvaellustalona. Täältä saa enemmän tietoja reiteistä ja pyhiinvaellustoiminnasta. Katso aukioloajat osoitteesta: www.vallentunaforsamling.se

Miten löydät perille (Hitta hit)

Käytä Roslagsbanan (Roslagenin radan) Kårstalinjaa Östran asemalta Frösundaan. Matka kestää 43 minuuttia. Voit jäädä junasta myös Lindholmenin asemalla ja kulkea reitin vastakkaiseen suuntaan. Junien aikataulut löydät sivuilta www.sl.se.

Jos tulet autolla, niin pysäköithän autosi Frösundan kirkon viereen tai vaihtoehtoisesti Lindholmenin aseman sisäänajon puoleiselle pysäköintialueelle. Vaellusreitit on tarkoitettu kuljettavaksi jalan, pyörätuolilla tai lastenvaunuja työntäen.

Jokamiehenoikeus (Allemansrätt)

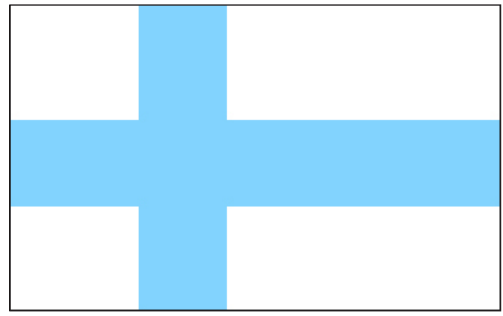
Muista että jokamiehenoikeuteen kuuluu oikeuksien lisäksi myös velvollisuuksia. Älä kulje viljelysmailla, vaan käytä merkittyjä reittejä. Ota roskat mukaasi tai käytä kirkkojen vieressä olevia roskakoreja. Ota huomioon, että reitit kulkevat ihmisten työskentely- ja asuinympäristöissä.

Luonto, kulttuuri ja hengellisyys / Natur, kultur och andlighet

Markimin, Orkestan ja Frösundan pitäjissä on yli tuhannen vuoden takaisia merkkejä ihmisten elämästä, työstä ja uskosta. Riimukivet, talojen perustukset ja hautaröykkiöt kertovat muinaisten aikojen dramaattisista ja myös arkipäiväisistä tapahtumista. Tienvarren keskiaikaiset kirkot tarjoavat ajattomuuden ja rauhan hiljentymistilat kulkijoille.

Pyhiinvaelluksessa vaeltaja kulkee kaikki aistit avoinna. Snåttsan Inga, Borrestan Ulf ja Torsholman Livsten ovat eräitä niistä 1000-luvun ihmisistä, jotka ovat kulkeneet täällä ennen meitä. Nämä vaellusreitit ovat saaneet nimensä heiltä. Pilgrim Vallentuna on Maatalousviraston hanketuella toimiva kirkon, kunnan ja eri yhdistysten välinen yhteistyöhanke. Luonto, kulttuuri ja hengellisyys ovat teemojamme. Sinä vaeltajana voit valita näistä itsellesi sopivan tärkeysjärjestyksen.

Lisätietoja osoitteessa www.vallentunaforsamling.se. Sivuilta löytyy myös pyhiinvaellustalo Frösundatalon (Frösundagårdenin) aukioloajat.

PILGRIM VALLENTUNA

Inga-leden / Inga-reitti (19 km)

Inga-reitti alkaa Frösundan kirkolta ja Frösundatalolta vain muutaman sadan metrin etäisyydellä Frösundan asemalta. Reitintä päättyy Lindholmenin asema. Suuri osa reitintä teistä soveltuu myös pyörätuolilla kulkevalle tai lastenvaunuja työntävälle vaeltajalle. Lyhyt pätkä kuljetaan traktoritietä, joka liittyy myöhemmin maantiehen. Vaihtoehtoinen reitti pyörätuoleille ja lastenvaunuille on merkitty karttaan.

1. Frösunda kyrka / Frösundan kirkko

Täällä seisovassa, kirkkomaalta vuonna 1991 löydettyssä riimukivessä oleva risti on näiden pyhiinvaellusten symboli. Ristin ympärillä on neljä kolminaisuuden symbolia, triketraa. Kirkon alttarikaappia koristaa Pohjolan kahden suuren pyhiinvaellusten kohteena olevan pyhimyksen, Pyhän Olavin ja Pyhän Birgitan, kuvat.

2. Orkesta kyrka / Orkestan kirkko

Kirkko on rakennettu 1100-luvun jälkipuoliskolla. Sen 1400-luvun loppupuolelta peräisin olevat maalaukset kuvaavat mm luomiskertomusta.

3. Ulfs stenar / Ulfen kivet

Kirkon ulkopuolella on kaksi Borrestan Ulfista kertovaa riimukiveä. Ulf osallistui vähintään kolmeen Englantiin tehtyyn ryöstöretkeen. Ulf oli rikas suurmies, joka omistautui myöhemmin riimukirjoitusten tekemiseen. Hänen riimukivissään on hurskaita rukouksia.

4. Vaxtuna gravfält och Kööhögen / Vaxtunan hautakenttä ja Kööhögen

Kylän hautakenttään haudattiin siellä poltetut kuolleet. Paikan tuli näkyä asuinrakennuksiin. Haudat muotoiltiin eri tavoin ladotuilla kivillä. Kristinuskoon kääntymisen jälkeen ruumiita ei enää poltettu, mutta ne haudattiin edelleen kylän hautakenttään. Kööhögen on valtavan suuri erityisen merkityksellisen henkilön kivi- ja puuröykkiöhauta. Ensimmäiset Ruotsin arkeologiset kaivaukset tehtiin 1700-luvulla kun Kööhögen avattiin.

5. Snåttsta

Snåttstassa asui Inga, joka teetätti neljä riimukiveä ja yhden kallioriiimukirjoituksen itsestään ja perheestään. Nämä riimukirjoitukset yhdessä Ekerön Hillersjön riimukirjoitusten kanssa kertovat viikinkiajan perimysjärjestyksestä. Ingan kalliokirjoitus päättyy rukoukseen ”Jumala heidän henkeään auttakoon”.

6. Markims kyrka / Markimin kirkko

Markimin 1200-luvulla rakennettu kirkko näkyy jokaiseen, pitäjän eri puolilla sijaitsevaan kylään. Kirkon ulkopuolella sijaitseva riimukivi on koottu kirkosta ja sen ympäriltä löytyneistä rikotun alkuperäisen riimukiven kappaleista. Riimut kertovat Tällenävistä ja Torista, jotka pystyttivät kiven isänsä Fröstenin muistoksi.

7. Björns sten / Björnin kivi

Kuka oli Granbyn Björn? Torsten ja Rangfrid muistivat hänet ja kaiversivat kiven, joka seisoo edelleen saman 1000-luvulta peräisin olevan tien varrella. Kirjoitus päättyy sanoihin ”Jumala auttakoon hänen henkeään ja sieluaan paremmin kuin mitä hän ansaitsi”.

8. Granby

Granbyn kallio – Upplannin pinta-alaltaan laajin riimukirjoitus sisältää 185 riimua. Se on muistokivi Finnvidille ”joka ensimmäisenä omisti kaiken yksin”. Finnvidin mahtavuudesta todistaa paikalla jäljellä olevat talon perustukset, talon pinta-ala oli ollut 40 x 14 metriä.

9. Orkesta bygdegård / Orkestan ns. kotiseututalo

Juuri ohitetun risteyksen jälkeen näkyy Frösundan suunnassa Söderbyn tila. Välittömästi nykyisen tien eteläpuolella näkyy kivisilta merkinä vanhasta tiestä, jonka vieressä sijainneet kaksi riimukiveä ovat edelleenkin pystyssä.

Ulfs-leden / Ulfin-reitti (11 km)

Ulfin-reitti alkaa Frösundatalolta ja sen päätepiste on Lindholmenin asema. Lukuun ottamatta lyhyttä pätkää traktoritietä reitti soveltuu myös pyörätuolin käyttäjille ja lastenvaunuja työntäville vaeltajille. Vaihtoehtoisreitti on merkitty karttaan. Ulfin-reitti kulkee Inga-reitin pysähdyspisteiden 1, 2 ja 3 kautta ja tämän jälkeen on Markimin lähetystalon pysähdyspaikka, 10, joka kuuluu ainoastaan Ulfin-reitin kohteisiin.

10. Markims missionshus / Markimin lähetystalo

Vapaakirkollisen herätyksen kokeneet pitäjäläiset lahjoittivat rahat ja rakensivat yhteisvoimin vuonna 1890 valmistuneen lähetystalon. Seurakunta keräsi taloon aikuisia ja lapsia osallistumaan pyhäkouluun, nuorisoseuraan, ompeluseuroihin ja laulukuoroon.

Seuraava pysähdyspaikka on Björnin kivi ja sen jälkeen pysähdytään kohteissa 8 ja 9.

Livstens-leden / Livstenin reitti (6 km)

Vaellusreitti Livstenin jalanjäljissä kulkee teitä ja kapeita metsäpolkuja pitkin. Frösundagården / Frösundatalo on reitin lähtö- ja päätepiste.

A. Frösunda kyrka / Frösundan kirkko

Kirkon 1400-luvulta olevaan alttarikaappiin on kuvattu kaksi pyhimystä, jotka ovat antaneet aiheen näille pyhiinvaelluksille. Pohjolan kansallispyhimyksen Pyhän Olavin kuolema vuonna 1030 aiheutti Pohjolan asukkaiden pyhiinvaellukset Trondheimin Nidarosdomeniin. Pyhä Birgitta vaelsi sekä Nidarosdomeniin, Santiago de Compostelaan että Roomaan. Hän jäi Roomaan siihen asti kunnes paavi vuonna 1370 antoi hänelle luvan luostarijärjestön perustamiseen (Birgittiner-orden).

B. Muurahaispesä metsäaukiolla

Yksi pyhiinvaeltajan seitsemästä avainsanasta on hitaus. Mitä näkyy ja kuuluu ja miltä tuntuu? Muurahaiset kommunikoivat fermonien, hajuaineiden avulla. Ne raivaavat kävelypolkuja luontoon ja siivoavat pois neulasia ja kuolleita eläimiä.

C. S:t Olofs källa / Pyhän Olavin lähde

Ojassa olevan betoniputken alla pulppuaa yksi kaikista eri puolilla Pohjolaa sijaitsevista Pyhän Olavin lähteistä. Legendan mukaan hiekkapenkasta, mikä oli Pyhän Olavin ensimmäinen hautauspaikka, pulpahti esiin lähde.

D. Livstens ristning / Livstenin riimukirjoitus

Livsten rakensi siltoja pelastaakseen oman ja myös vaimonsa sielun. Hän asui Torsholmassa ja hänen miehistönsä asui Rolstassa. Sillat vievät Helgölle, missä hänen uskotaan pitäneen laivaansa. Ymmärrämme Livstenin olleen kristitty, sillä hänen riimukirjoituksissaan esiintyi risti ja myös siksi, että yhdellä hänen pojistaan oli siihen aikaan erikoinen nimi, Niklas.

E. Klashagen / Klasin niitty

Toukokuussa keto on täynnä kangasvuokkoja ja myöhemmin aukeavat sellaiset niittykukat kuin sikoangervot, linnunruohot ja kissankäpälät. Niitty on oletettavasti saanut nimensä Livstenin pojan Niklaksen mukaan. Niklaksesta käytetään arkikielessä nimimuotoa Klas. Se on puolestaan lyhenne merenkulun pyhimyksen Pyhän Nikolauksen nimestä.

F. Livstens hamn / Livstenin satama

Välkkyvä vesi näkyy vasemmalla siitä, mistä tie kääntyy takaisin Frösundan kirkkoa kohti. Uskotaan, että Livstenin satama sijaitsi aikoinaan sillä paikalla ja tämä olisi siis pieni jääne Lång-hundran reitistä, joka vielä 1500-luvulla oli Trälhabetin kautta kulkeva Uppsalan ja Saltsjön välinen meriväylä.